

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

Arkivnr: 200601666-13

Tilsynsutvalget for dommere har i møte den 15. februar 2007 truffet vedtak i

- Sak nr:** 128/06
- Saken gjelder:** Klage fra A på tingrettsdommer B ved X tingrett
- Utvalgsmedlemmer:** Eva Nygaard Ottesen (leder)
Jon Høyland
Halvor Kjølstad
Trine Buttingsrud Mathiesen
Wenche Frogn Sellæg
- Offentlighet:** Vedtaket er offentlig, jf. offentlighetsloven § 2
- Vedtak:** Klagen avvises

Innledning:

Ved brev av 30. november 2006 har A inngitt klage på tingrettsdommer B ved X tingrett. Klagen gjelder sen saksbehandling og dommeratferd. Klagen er forelagt tingrettsdommer B, som ved brev av 10. januar 2007 har avgitt uttalelse. Sorenskriver C ved X tingrett er orientert om klagen, og har den 22. januar 2007 avgitt uttalelse. Klagen er supplert ved brev av 5. februar 2007.

Saksfremstilling:

Saksforholdet er i korthet følgende:

A innga ved sin prosessfullmektig den 2. februar 2004 stevning til X tingrett i sak om personskadeerstatning. Dommer i saken var B. Hovedforhandling ble avholdt i tiden 3. – 7. april 2006, og dom ble avsagt 15. mai 2006.

Klager – A – har i hovedsak vist til følgende:

I. Tiden for berammelse:

Stevning ble inngitt 2. februar 2004, men saken ble ikke berammet før til den 20. april 2005. Like før hovedforhandlingen skulle vært avholdt, ble det funnet at det var avsatt for kort tid til hovedforhandlingen slik at saken måtte omberammes. Saken ble berammet til den 3. – 7. april 2006, dvs. over to år etter at stevningen ble inngitt. Dette er av hensyn til kvaliteten på vitnebevisene i saken, og av hensyn til skadelidte, ikke akseptabel saksbehandlingstid. Dette må delvis lastes dommeren i saken.

II. Hovedforhandlingen:

Før retten var satt ved hovedforhandlingens begynnelse, uttalte dommeren at ”*det var da et svært krav da*” som en kommentar til stevningens påstand om erstatningsbeløpets størrelse. Han fant uttalelsen svært krenkende, og oppfattet den som et forhåndsutsagn om at et slikt erstatningsbeløp ikke ville bli funnet godtgjort i retten. Partene ble ikke oppfordret til forlikdrøftinger.

Hans ønske om å ta pauser uavhengig av de ordinære pausene ble møtt med en kvass og lite velvillig tone fra dommeren. På grunn av denne åpenbare motviljen tok han ikke opp spørsmålet flere ganger. Dette kan ha påvirket hans forklaring i negativ retning.

III. Dommen:

I domspremissene er sakens faktum flere ganger feilaktig gjengitt. Feilene kan ha påvirket bevisvurderingen og dermed også domsresultatet. Det klages i den forbindelse over dommerens forhold i forbindelse med avgjørelsen, og forholdet kan derfor vurderes av utvalget. Uansett inngår feilene i den helhetsvurdering som Tilsynsutvalget må foreta. B bør derfor uttale seg om feilene i dommen. Hun bør også uttale seg om feilene i rettsboken. Dommen viser en total rettssikkerhetssvikt som følge av dommerens slette og mangelfulle arbeid. Det er i en slik sak forsmedelig å bli møtt med en grovt uansvarlig dommer.

Innklagede – tingrettsdommer B – har i hovedsak vist til følgende:

I. Saksbehandlingstiden:

Saksbehandlingstiden for personskadeerstatningssaker er gjerne lengre enn for de fleste andre sakstyper. Dette skyldes i stor grad at sakene ofte må utredes av sakkyndige for å bli forsvarlig opplyst. At hovedforhandling i denne saken ble berammet ett år etter stevning, har sammenheng med at det var nødvendig med sakkyndig utredning av en rekke spørsmål. Omberamningen var foranlediget av at partene begjærte saken utsatt, begrunnet med at det ikke var satt av tilstrekkelig antall dager. Saken ble lagt for ny beramning 20. april 2005. Det meldte seg ny prosessfullmektig for A den 8. august 2005, og det ble samtidig bedt om berammelse. Etter det hun kan huske ble saken da, som relativt gammel sak, prioritert. Det er uklart om saken ville kommet opp vesentlig tidligere selv om arbeidet med å beramme saken hadde blitt påbegynt tidligere.

II. Opptreden under hovedforhandlingen:

Hun kan ikke erindre at hun ordrett uttalte at *”det var da et svært krav da”*, men hun mener at hun kommenterte erstatningskravets størrelse. Hun er nesten sikker på at hun ikke kommenterte kravet allerede før retten var satt. Hun mener å huske at hun kommenterte kravets størrelse i forbindelse med en oppfordring til partene om å komme frem til en minnelig løsning. En kommentar om at kravet lå høyt kan ikke tas til inntekt for at hun var forutinntatt.

Hun kan ikke huske ordrett hva hun sa i forbindelse med at spørsmålet om pauser oppsto tidlig i forhandlingene. Hun åpnet for at A gjennom sin prosessfullmektig kunne be om pauser utover planlagte pauser, men hun mente det ikke var noen god løsning om A forlot forhandlingene utenom pausene. Hun kan ikke skjønne at A oppfattet henne som kvass og lite velvillig. Det ble dessuten tatt hyppige pauser.

III. Dommen:

Den del av klagen som ligger utenfor Tilsynsutvalgets kompetanse, jf. domstoloven § 236 fjerde ledd, kommenteres ikke. A har ikke grunnlag for de sterke negative karakteristikkene han gir av henne og hennes embetsutførelse.

Embetsleder – sorenskriver C – har i hovedsak uttalt følgende:

Generelt har saker som gjelder krav om erstatning for personskader en relativt lang behandlingstid, ikke minst på grunn av behovet for å innhente sakkyndige erklæringer. Når det gjelder denne konkrete saken, vises det til tingrettsdommer Bs uttalelse. Han har ingen bemerkninger til klagens pkt II. Klagens pkt III synes å gjelde dommens innhold, og faller formodentlig utenfor Tilsynsutvalgets myndighetsområde. Han kan vanskelig se at klageren har grunnlag for de sterkt negative personkarakteristikkene som fremkommer avslutningsvis i klagen.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for behandling. Slik saken er opplyst, finner utvalget det åpenbart unødvendig å høre partenes muntlige forklaringer, jf domstoloven § 238 andre ledd, andre setning. Ingen av partene har bedt om dette.

Generelt bemerkes at Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf domstoloven § 236 første ledd. Dette krever med andre ord at dommeren kan bebreides.

Imidlertid gjelder det visse lovbestemte unntak fra denne myndigheten. En viktig begrensning i utvalgets myndighet følger av bestemmelsen i domstoloven § 236 fjerde ledd, som sier at utvalget ikke kan "vurdere forhold som kan overprøves etter reglene i rettspleielovgivningen for øvrig". Det betyr at dersom et forhold kan brukes som grunnlag for kjæremål, anke eller gjenopptagelse, kan Tilsynsutvalget ikke vurdere dette. Det er uten betydning om kjæremåls- eller ankeadgangen er benyttet eller ikke.

Det følger videre av domstoloven § 237 fjerde ledd at "Dommeren må klages inn for Tilsynsutvalget innen tre måneder etter at forholdet som er grunnlag for klagen fant sted, eller etter at klageren ble kjent med eller burde vært kjent med dette forholdet". Imidlertid gir samme bestemmelse anledning for utvalget til å ta en disiplinærsak opp til behandling etter klage eller av eget tiltak, forutsatt at det ikke er gått mer enn ett år siden forholdet fant sted. Loven er formulert slik at dette er en adgang utvalget har, etter vurdering på fritt grunnlag. Klager kan ikke påberope seg noen rett til behandling av klagen etter denne bestemmelsen. I forarbeidene til bestemmelsen (Ot.prp. nr 44 (2000-2001)) uttaler departementet (s. 179) om dette spørsmål at utvalget bl.a. kan "vektlegge om klager hadde rimelig grunn til å oversitte fristen". Videre legger departementet til grunn som en forutsetning for å ta en forsinket klage til realitetsbehandling, at klagen er fremsatt så snart det forhold som umuliggjorde eller sterkt vanskeliggjorde klagen er opphørt".

I den utstrekning klagen gjelder misnøye med rettsavgjørelsen, må klagen avvises etter domstoloven § 236 fjerde ledd, jf. ovenfor. Klagerens anførsler om feil i premissene er forhold som kunne vært brukt som grunnlag for anvendelse av rettsmidler mot avgjørelsen. En vurdering av dommerens forhold i denne forbindelse, ville innebære en overprøving av rettsavgjørelsen, noe utvalget er avskåret fra å gjøre. Det har ingen betydning om saken fortsatt står til behandling i domstolene eller ikke. Det avgjørende er om forholdene etter sin art kunne vært brukt som grunnlag for anke m.v.

Hovedforhandling ble avholdt 3. -7. april 2006. For den delen av klagen som gjelder sen saksbehandling i tiden fram til avholdelse av hovedforhandling, startet klagefristen å løpe fra nevnte tidspunkt. Det samme gjelder den delen av klagen som gjelder dommerens opptreden under hovedforhandlingen. Klagen ble først inngitt 30. november 2006, det vil si i underkant av åtte måneder etter at forholdene fant sted. Klagefristen på tre måneder er dermed utløpt.

Den klare hovedregel er at en klage som fremsettes etter klagefristens utløp skal avvises. Det må en særskilt begrunnelse til for at Tilsynsutvalget i slike tilfeller tar klagen til behandling av eget tiltak. Utvalget kan ikke se at denne saken dreier seg om så spesielle forhold at det gir grunnlag for å ta saken til behandling så lang tid etter klagefristens utløp. Tilsynsutvalget finner at verken sakens art eller andre omstendigheter tilsier at utvalget bør ta de påberopte forhold til behandling av eget tiltak.

Tilsynsutvalget for dommere fatter etter dette slikt enstemmig

vedtak:

Klagen avvises.